

[Socialministeren]

og besvare de spørgsmål, der er stillet, deler jeg i meget høj grad.

Jeg tror, man vil undskylde mig, at jeg ikke er i stand til at gå ind på en lang række af de konkrete ting, som er trukket frem. Jeg foretrækker at prøve at trække nogle hovedlinjer, nogle mønstre, op i den debat, der har fundet sted her, og prøve at foretage nogle vurderinger. Jeg tror, at jeg derigennem bedre vil være i stand til at tilkendegive den holdning, jeg har til nogle af de centrale problemer, der er rejst, end hvis jeg gik ind på at kommentere de enkeltheder, man har været inde på.

Jeg vil i denne forbindelse gerne sige, at hvis vi skal have en debat af mere principiel art om sociallovgivningen, så synes jeg, at det uheldigst mulige udgangspunkt er et forsøg på at dokumentere, at der skulle være kaos, alene ved hjælp af nogle ganske enkelte eksempler. Det er ikke et egnet udgangspunkt for en principiel socialpolitisk debat, og jeg vil i øvrigt gerne sige, at de konkrete eksempler, som er blevet trukket frem, specielt af hr. Askjær Jørgensen, efter min opfattelse er blevet tilstrækkeligt kommenteret af de øvrige ordførere. Derfor føler jeg ingen trang til at gå ind på dem, blot vil jeg sige, at jeg i al almindelighed vil afvise at lade min socialpolitiske holdning bestemme af enkelttilfælde. Derimod er jeg meget interesseret i i øvrigt at få forelagt enkelttilfælde for at få mulighed for at vurdere, generelt set, rimeligheden af enkelte dele af sociallovgivningen.

Jeg vil derfor hellere gå ind på spørgsmålet: hvor ligger egentlig problemerne i vores sociallovgivning i dag, sådan som de er fremgået af den debat, der har fundet sted her?

Det ligger klart, at en af de ting, som mange ordførere har været inde på, er spørgsmålet om det meget komplicerede socialpolitiske system, den meget komplicerede lovgivning og ikke mindst det meget komplicerede yderligere regelsæt, der findes i cirkulærer, hvad enten de er udsendt af ministerier eller styrelser eller i form af de såkaldte skuffecirkulærer, som man kan finde i de enkelte forvaltninger.

Der er nok ingen, som ikke langt ville foretrække, at vi kunne bygge en sociallovgivning op på enkle, faste regler, nemme at administrere for myndighederne, nemme at overskue for borgeren og velegnede til at be-

skytte hans retsstilling. Men hvad er det egentlig for et problem, vi kommer til at stå over for? Det er det, at når vi forsøger at skabe enkle, faste regler, så mødes de af en virkelighed, der er mere kompliceret end som så, og jeg mener, at fru Aase Olesen gennem sine eksempler illustrerede det på en meget velegnet måde.

Det husstandsbegreb, som jo er udgangspunkt for en række af de regler, vi skal administrere, blev skabt i en tid, hvor folk, når de ønskede at leve sammen i en længere periode, giftede sig, og så havde man et velegnet udgangspunkt for at placere folk i forhold til lovgivningen. Det går godt, så længe folk bliver ved med at følge det handlingsmønster, men det går op i limningen, når mennesker, der lever sammen i mange år, undlader at gifte sig, og når de, der gifter sig, holder op med at leve sammen. Under sådanne vilkår bliver selve husstandsbegrebet på mange måder meget vanskeligt at arbejde med administrativt, og så rejser sig dels spørgsmålet, om vi kan tilpasse det regelmæssigt, dels spørgsmålet, om det i virkeligheden på et tidspunkt bliver nødvendigt at overveje, om vi overhovedet kan lave faste regler omkring sådan et begreb.

Jeg mener ikke, at jeg er i en situation for øjeblikket, hvor jeg kan tage stilling til det spørgsmål, og jeg afventer naturligvis med meget stor interesse resultatet af det arbejde, som foregår i justitsministeriets ægteskabsudvalg.

Men man kunne også nævne andre eksempler. Sygdomsbegrebet er heller ikke det nemme, klare begreb som udgangspunkt for administrative handlinger, som det har været før, og alle de debatter, der har fundet sted her i folketinget om indkomstbegrebet, viser jo også, at selv dette begreb er vanskeligt at håndtere, når der skal administreres.

Resultatet af alt dette bliver, at hvis man laver enkle, faste regler, vil der vise sig mange enkelttilfælde, hvor de kommer til at virke uretfærdigt, og prøver man så til gengæld at lave reglerne sådan, at disse enkelttilfælde kan behandles på en mere rimelig måde, ender man i, at regelsystemet bliver kompliceret. Så får vi alle problemerne med borgerens vanskeligheder ved at overskue det, og vi får alle problemerne med sagsbelastningen på personalet og spørgsmålet om, hvordan per-